

Årsrapport 2015

Eidsberg bibliotek





Innholdsfortegnelse

Oppsummering.....	3
Bibliotekets mål.....	3
Biblioteket i tall	3
Økonomiske endringer	4
Personalsituasjonen	4
Åpningstider	4
Aktiviteter i biblioteket.....	4
Oppsummering av arrangementsåret 2015	5
Oversikt over aktiviteter per måned	5
På utlånstoppen	7
Bibliotekene i endring	7
Nasjonal bibliotekstrategi	7
Tilrettelegging av lokaler og nødvendige investeringer	8
Vedlegg.....	8

Oppsummering

2015 har vært et innholdsrikt år for Eidsberg bibliotek. Stort fokus på aktivitet og tilgjengelighet for innbyggerene i Eidsberg har gitt oss et morsomt og spennende år.

64 arrangementer, og 68779 besøk. Vi har har satsset på arrangementer med varierte temaer. Vi har samarbeidet med lag og foreninger i kommunen, kulturskolen, og alle som har tips og ønsker om aktiviteter i biblioteket for alle aldersgrupper. Alt dette, i tillegg til vår ordinære drift med 36 timers åpningstid per uke.

Eidsberg bibliotek har et gjennomsnitt på 7,5 utlån per innbygger i 2015. Tall fra 2014 viser at gjennomsnittet for hele landet var 4,5 utlån per innbygger.

Det har vært en stor teknologisk utvikling i bibliotekverden de siste årene. Merking av bøkene med RFID-brikker (radiofrekvensidentifikasjon) er noe de fleste bibliotek benytter seg av. RFID bidrar til raskere gjenfinning, reduksjon av svinn og større brukervennlighet i forhold til selvbetjening. Her er det viktig for Eidsberg å henge med, og vi håper dette vil bli prioritert fra kommunen.

Landets første bibliotekstrategi ble lansert i 2015. Den er ment å fungere som et redskap for å utvikle det moderne biblioteket. Mer om dette senere i rapporten.

Bibliotekets mål

Biblioteket er underlagt Lov om folkebibliotek der § 1 Målsetting, sier:

- Folkebibliotekene skal ha til oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet gjennom informasjonsformidling og ved å stille bøker og annet egnet materiale gratis til disposisjon for alle som bor i landet.
- Folkebibliotekene skal være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt.
- Det enkelte bibliotek skal i sine tilbud til barn og voksne legge vekt på kvalitet, allsidighet og aktualitet.
- Virksomheten skal være utadrettet, og tilbudene skal gjøres kjent.
- Folkebibliotekene er ledd i et nasjonalt biblioteksystem.

Målet for Eidsberg bibliotek er å gi kommunens innbyggere den best mulige bibliotektenesten innenfor de økonomiske rammer som gis. Vi ønsker å bidra til at Eidsberg er en god kommune å bo i, og at Mysen skal bli «Østlandets mest attraktive småby».

Biblioteket i tall

Antall besøk	Totalt antall lån	Utlån per innbygger	Besøk per innbygger
68779 (61622)	80000 (82425)	7,5 (7,27)	6.07

Tallene i parentes er 2014. Folketall er regnet etter [3. kvartal ssb](#) – 11.323 .innbyggere.

Det totale utlånet for alle typer medier i 2015 er 80 000. Det gir et snitt på 7,5 utlån pr. innbygger i kommunen. Landets snitt var i 2014, 4,5 utlån pr. innbygger. Antall besøk var 68 779.



Resultatene for 2015 viser en økning i besøket på 11,6 % og en nedgang i utlånet på ca 2,9 %. Tallene i Eidsberg viser det samme som tallene for landet som helhet. Besøket øker, bokutlånet er litt økende mens utlånet av film faller.

Siden lanseringen av eBokBib i september 2014 har Eidsberg bibliotek lånt ut 1512 e-bøker.

Økonomiske endringer

Busjettet har stått i ro de siste årene, mens prisene stadig øker. Samtidig har det vært en stor økning i bibliotekets gebyrer, som har medført økte inntekter til biblioteket. Men dette er midler det kan være vanskelig å budsjettere med.

Nye rutiner innen erstatningskrav til lånerne har også medført bedre kontroll på tapt materiale samt at lånerne har blitt flinkere til å rydde opp i sine lån til biblioteket.

Personalsituasjonen

Biblioteksjefen har hatt foreldrepermisjon fra november 2014 til oktober 2015. Vikaren har sørget for mye aktivitet på biblioteket, og har hatt god dialog med biblioteksjefen underveis.

Vi har de siste årene hatt utfordringer med hærverk og negativ oppførsel fra ungdom. Dette har vært svært krevende for personalet, samt meget forstyrrende for andre besøkende. Dette ønsker vi en slutt på. Det er satt i gang tiltak og vi jobber kontinuerlig for at Eidsberg bibliotek og Kulturtorget skal være en hyggelig plass for alle.

Åpningstider

Åpningstidene ble utvidet i august 2015 med 10.00-15.00 på mandag og lørdag. Besøket økte ikke betraktelig med denne utvidelsen, og etter en total vurdering valgte vi å gjøre ytterligere endringer av åpningstiden fra januar 2016. Årsaken var mindre tid for ansatte til planlegging og forberedelse av arrangementer, katalogisering, bestilling av bøker og annet kontorarbeid. 64 arrangementer i 2015, mange på kveldstid, har også medført utfordringer i forhold til arbeidstid, og et behov for avspasering for personalet på dagtid. Overgangen til at bibliotekene skal fungere som litteraturhus/kulturhus medfører noen utfordringer i forhold til arbeidstid vs åpningstid.

Etter en evaluering av åpningstidene ved årets slutt, så vi at vi hadde lite besøk mandag, og vi valgte dermed å redusere åpningstiden til 12.00-15.00 på mandag for å frigjøre litt tid til møtevirksomhet og annet arbeid. Lørdagen justerte vi tilbake til 10.00-14.00. Vi tar en ny evaluering av åpningstidene sommeren 2016.

Når man skal se på åpningstidene for Eidsberg bibliotek må man også se på muligheten for økt selvbetjening. Mer om dette senere i rapporten.

Aktiviteter i biblioteket

Biblioteklovens nye formålsparagraf sier at «Folkebibliotekene skal være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt»

Eidsberg bibliotek vil satse på arrangementer også i årene som kommer, med varierte temaer som kan trekke nye brukergrupper til biblioteket. Vi samarbeider med lag og foreninger i bygda, kulturskolen og alle som har tips og ønsker om aktiviteter i biblioteket for alle aldersgrupper.



Gjennom året har biblioteket arrangert en rekke aktiviteter i tillegg til sin ordinære drift med 36 timers åpningstid per uke. Vi ønsker å trekke frem noen arrangementer, fullstendig oversikt kan dere se i oversikten på neste side.

Oppsummering av arrangementsåret 2015

Biblioteket har hatt mange vellykkede arrangement i 2015.

Året åpnet med at Indre Østfold husflidslag ved Ung husflid viste knipling og lappesøm. Deretter fulgte et av årets største arrangement, nemlig villmarkskveld med Arne Nævra. På grunn av mangel på teknisk utstyr, ble dette arrangementet avholdt i festsalen.

Lyrikkaften med Cecilie Løveid var en suksess. Med Anne Grosvold, kjent fra blant annet NRKs litteraturprogram Bokbadet, som bademester, ble vi med på et dykk ned i Cecilie Løveids litteratur.

Vi arrangerte forfattertreff med Ketil Bjørnstad, Maja Lunde, Kari F. Brønne og Trude Teige i samarbeid med Mysen Libris hvor vi hadde rundt 140 besøkende.

Science Show med PK (Per Kristian Grytdal, kjent fra NRK) og temakveld i "Utforsker'n" gjorde stor lykke i aldersgruppen 10 - 13 år.

Det var også flere arrangement på Kulturtorgnatta, med Louis Jacoby som et høydepunkt.

Sommerens store lesekampanje for barn og ungdom «Sommerles» var i år digital, og falt i smak hos målgruppen.

Biblioteket mottar løpende forespørsler om klassebesøk fra skolene og særlig i oppstarten av skoleåret er det stor pågang av klasser som ønsker å besøke biblioteket. Annenhver uke får biblioteket klassebesøk fra Hærland skole utenom ordinær åpningstid.

Biblioteket hjelper også barnehagene ved forespørsler om litteratur om temaer de arbeider med. Det har vært eventyrstunder som barnehagene kunne melde seg på. Vi tilbyr bokdepoter til barnehagene i kommunen, slik at foreldrene kan låne med bøker hjem fra barnehagen. Disse skiftes ut 3 ganger i året.

Alle barnehagebarn inviteres en gang i året på en forestilling med en teatergruppe, i år var det «Prinsessen på erten» med Dårkisten teater som samlet nesten alle barnehagebarna i Eidsberg mellom 3 og 5 år.

Elevene på 5.trinn fikk møte forfatteren Jørn Lier Horst i vår. 6. november orienterte Ragnhild My Malfang 8. og 10. trinn om bøker som burde friste dem. 9 november fikk 9.trinn besøk av Simon Stranger med boka «De som ikke finnes», om papirløse flyktninger i Norge.

Oversikt over aktiviteter per måned.

Måned	Aktivitet
Januar	<ul style="list-style-type: none">Ordførerens time – hver onsdag hele året (unntatt sommerferien)



	<ul style="list-style-type: none">• Presentasjon av kulturprogrammet 2015• Indre Østfold husflidslag ved Ung husflid viste knipling og lappesøm
Februar	<ul style="list-style-type: none">• Villmarkskveld med Arne Nævra• Bokprat – Biblioteket anbefalte bøker
Mars	<ul style="list-style-type: none">• Bokbyttedag• Drama og Lyrikk ved Cecilie Løveid – Med Anne Grosvold• Forfatterbesøk for 5.trinn med Jørn Lier Horst• Lørdagskonsert med elever fra Kulturskolen• Påskeverksted
April	<ul style="list-style-type: none">• Teaterforestilling for barnehagene- «Prinsessen på erten»• Lørdagskonsert med elever fra Kulturskolen
Mai	<ul style="list-style-type: none">• «Rødlistede karplanter i Østfold» - foredrag i samarbeid med Hagelaget Mysen/Eidsberg
Juni	<ul style="list-style-type: none">• Bokskulpturer – elevarbeider laget av kasserte bøker• Lesekampanje for barn i alderen 6. til 13.år• Boksalg
Juli	<ul style="list-style-type: none">• Lesekampanje
August	<ul style="list-style-type: none">• Lesekampanje og avslutningsfest med premier
September	<ul style="list-style-type: none">• Utdeling av priser fra Trygve Gulbrandsens minnefond ved kulturminister Widwey• Valgmøte – Paneldebatt ledet av NRK• Eventyrstund for de minste• Science Show fra Inspira• Smakebiter fra Utforsker'n - kjøkkenkjemi
Oktober	<ul style="list-style-type: none">• Panta Rei danseteater• Utforsker'n - kjøkkenkjemi for 5.-8.klasse• Kulturtorgnatta 9.10.2014<ul style="list-style-type: none">- Klovn Erik Szabo- Norske sjømannstatoveringer – Foredrag av Tor Ola Svennevig- Sjømannssanger – Konsert med Mysen mannskor- Velkommen ombord, sjøfolk fra Hvaler forteller - Foredrag ved Kathrine Sandstrøm fra Østfoldmuseene- Konsert med Louis Jacoby• Knivlaging, treskjæring og karveskurd – Samarbeid med Indre Østfold Husflidslag• Eventyrstund for de minste• Utstilling av elevarbeider – Doktor Proktors tidsbadekar – Samarbeid med Mysen filmfestival• «Den norske iseksporten – En viktig del av norsk historie» Foredrag ved Carsten M. Syvertsen fra Høgskolen i Østfold• Lørdagskonsert med elever fra Kulturskolen



	<ul style="list-style-type: none">• Endringer i arveloven – Foredrag av Audhild Freberg Iversen fra Seniorsaken
November	<ul style="list-style-type: none">• Bokprat for 8. og 10.trinn ved Ragnhild My Malfang• Forfatterbesøk for 9.trinn – Simon Stranger• Forfatterbesøk i samarbeid med Mysen Libris, med Maja Lunde, Ketil Bjørnstad, Kari F. Brønne og Trude Teige• «Smedgata på 180 minutter» - Kåseri ved Kjell Olausen• Lørdagskonsert med Erik Hageler• Lansering av Eidsberg Gårdshistorie, Bind 7 ved forfatter Rønnaug Wergeland Krog – i samarbeid med Eidsberg Historielag• Lørdagskonsert med elever fra Eidsberg kulturskole
Desember	<ul style="list-style-type: none">• Juleutstilling• Juleverksted

På utlånstoppen

Årets mest leste roman for voksne er Maorienenes sang av Sarah Lark.

Tor Åge Bringsværds Karsten og Petra-bøker og Jeff Kinneys "Pingle-dagbøker" er årets mest populære barne- og ungdomsbøker.

Italienske netter/Katharine Webb er årets mest hørte lydbok for voksne. Også i år kommer "vår egen" Trygve Gulbrandsen inn på lista, i år med en 7. plass.

Lista over mest hørte lydbøker for barn og ungdom blir dominert av Harry Potter.

"Grusomme meg 2" var fjorårets klart mest lånte film.

Mest lånte film for voksne var "Fury".

Bibliotekene i endring

Denne årsrapporten skal oppsummere året som har gått, men 2015 er vanskelig å se tilbake på uten at man også retter et blikk fremover. Landets første bibliotekstrategi ble lansert i 2015, og er ment å fungere som et redskap for å utvikle det moderne biblioteket.

Nasjonal bibliotekstrategi

Kulturdepartementet la den 12.august 2015 fram «Nasjonal bibliotekstrategi 2015 – 2018» (vedlegg 1). Denne strategien gir en oversikt over statlig ansvar og oppgaver for å bidra til utvikling av fremtidsrettede folkebibliotek. Det er kommunene som selv har hovedansvaret for å utvikle folkebibliotekene, men i denne strategien gis en oversikt over hvordan staten, helt konkret, skal bidra til å oppnå de bibliotekpolitiske målene som er fastsatt.

Et utdrag fra Nasjonalbibliotekaren Aslak Sira Myhres introduksjon i strategien er veldig betegnende for hvordan vi på Eidsberg bibliotek tenker:



Folkebibliotekene står sterkt i Norge i dag. De er mye brukt, godt likt og får mye ut av ressursene sine. Utlånet er høyt, samtidig som folkebibliotekene omstiller seg raskt i retning av digitale tjenester. Likevel er det en skygge over bibliotekene. Forestillingen om hva biblioteket er, er knytta sterkt til utlånet av bøker på papir, og dermed til det tjuende århundre. Denne forestillingen må erstattes av en moderne idé om biblioteket som korresponderer med den teknologiske og sosiale utviklingen.

Det moderne biblioteket må være en digital kunnskapsressurs. Gjennom biblioteket skal du få tilgang til kunnskap og kultur man ellers ville måtte betale for eller ikke kunne nå i det hele tatt. Og bibliotekaren må være en guide inn i denne kunnskapen. En moderne bibliotekar vil ikke kunne erstattes av Google, men kunne gi deg som bruker hjelp Google ikke klarer.

Tilrettelegging av lokaler og nødvendige investeringer

Vi på Eidsberg bibliotek er stolte av vårt bibliotek og våre lokaler, og i 2016 feirer vi 10 år i lokalene på Kulturtorget.

Det er behov for mer tilrettelegging og oppgradering av teknisk utstyr. I 2015 gikk vi til innkjøp av flere hjul til bokhyllene, for å gi biblioteket større fleksibilitet i forhold til arrangementer.

Vi har et ønske om større selvbetjening, for å frigjøre tid til formidling, arrangementer og annet arbeid. Vi ønsker en elektronisk merking (RFID) av medier, sammen med alarmporter ved dørene for å redusere svinn. RFID bidrar også til raskere gjenfinning og større brukervennlighet i forhold til selvbetjening. Dette vil samtidig være et skritt videre på veien mot et meråpent bibliotek, som vi ser at flere og flere bibliotek etablerer.

Arenautviklingsmidler

På tampen av året fikk Eidsberg bibliotek tildelt arenautviklingsmidler fra Nasjonalbiblioteket, på bakgrunn av utviklingsprosessen som er initiert gjennom *Nasjonal bibliotekstrategi 2015-2018*. Nasjonalbiblioteket mottok nærmere 250 søknader på til sammen 78 millioner kroner. Det er tydelig at behovet for tilrettelegging av bibliotekenes lokaler er stort, og ønsket om å få muligheten til å utvikle seg som arrangører, lærings- og debattarenaer er til stede. Eidsberg bibliotek ble tildelt 80.000,- kroner til dette, og biblioteket er nå i gang med å se på hva slags utstyr som skal prioriteres, og anskaffes året som kommer.

Vedlegg

1. [Nasjonal bibliotekstrategi 2015-2018](https://www.regjeringen.no/contentassets/e1dd0466444d4d5d9d02e8d6897d38fb/nasjonal_bibliotekstrategi_2015-2018.pdf)
(https://www.regjeringen.no/contentassets/e1dd0466444d4d5d9d02e8d6897d38fb/nasjonal_bibliotekstrategi_2015-2018.pdf)